

Ro. num. 1. de electione. cum in iure non prohibeatur, argumento lillam C. de collationib. adeo ut ipse non potest appellare, quominus de nouo iterum eligatur. Anchara. dict. cap. cum inter Ro. d. num. 1. vbi etiam alij, & vt valde notabile dicit, & reparat Flamin. Paris. loco proximè citato num. 2. 1. & 22. & n. 23. dicit cum Ancharan. in cap. per suas numer. 4. & 5. locato, quod si contigerit eundem de nouo eligi, potest huic secundæ electioni consentire.

221 Er præfata doctrina maximè procedit, cum ille sic renuntians possit beneficium resignatum habere, & repetere ex noua causa accedente, prout si data vacatione potest se iterum de nouo opponi, ad illud præsentari, eligi, ex noua postulatione, confirmatione, seu collatione, glossa communiter recepta in cap. ad nostram el. 2. verbo probarent, versiculo si enim aliquis, de iureiur. Doctores in cap. 2. de renunt. vbi Abb. num. 1. 2. nota. Anton. de Butrio num. 4. quod ita quotidie præficari, affirmat Flamin. Paris. d. cap. 13. num. 43. & seq. qui num. 5. cum pluribus aliis hoc limitat, vt non procedat in renuntiante ob crimen aliquod, quod nota, quia de iure factis probabile est.

223 His & proximum est, querere, an appellatio emissa à sententia, qua Canonicus, vel alius elector, suspenditur à voce actiua, & passiuâ, vtrumque habeat effectum, ita vt ea pendente, possit Capitulum, seu Collegium ingredi, ibidemque suum suffragium præstare; in quo negatiua pars videtur probari, ex cap. 15. si cui §. fin. de sententia excommunicat. lib. 6. ibi, sicut excommunicatio, sic ab officio vel ab ingressu Ecclesiæ lata suspensio, aut ipsius suspensio per appellationem subsequentem, minimè suspenduntur, &c.) & idem probatur in cap. ad hoc quoniam de appellat.

224 Sed contrariam sententiam verissimam esse de iure, rectè defendit Manuel Rodrig. in quest. regul. 1. tom. quest. 29. art. 5. & melius hinc inde multa adducens fundamenta, insignis Nauarr. consil. 8. per totum lib. 1. folio 29. & 30. qui respondet ad præfata iura, quod illa sola suspensio effectum habeat, etiam non obstante appellatione, cuius violatio inducit irregularitatem, ex mente d. c. si cui, & c. si qui, iunctis glossis. at sola violatio suspensionis ab officio diuino, & sacramentis, duntaxat facit quem irregularem, cuius naturæ hæc nostra à voce actiua & passiuâ non est, secundum glossam communiter receptam in dict. §. fin. dict. cap. ad hæc. quæ glossa relatis Inno. & Hostiens. concludit prædictum §. non habere locum à beneficio, vel perceptione fructuum, quæ pœna maior est,

quàm suspensio à voce actiua & passiuâ, quia vt dicit gloss. illum §. non procedere, nisi in suspensione ab spiritualibus, quæ ligant animam, cuius non est naturæ nostræ suspensio, cum ea obstante possit exercere omnia, diuina officia ministrare, & recipere omnia sacramenta, & sicuti vsus pallij suspensio, & à Pontificalibus, quæ magis suspensioni ab officio videtur adherere, & tamen suspenditur per appellationem legitimè subsequentem, secundum Panormi. communiter receptum in dict. cap. ad hæc primo notabili, ita cum præfata iura in spirituali suspensione, cuius violatio inducit irregularitatem, procedant tantum; ad nostram suspensionem minimè esse trahenda tanquam diuersam, sicuti nec ad illam, qua alicui interdicitur ingressus possessionis agri, vel beneficij, vel collationis eius, vel aliorum actuum, qui non tangunt animam, in qua appellatio legitima eius effectum suspendit, vt & omnes notant communiter in dict. §. fin. & dict. cap. ad hæc. & firmant etiam Manuclis Rodriguez latius ac vtilius Nauarrus dict. consil. 8. concludentes appellationem non obstante posse suffragium præstare.

His & illud accedit, si contra volentem vorare in Capitulo, obiciatur aliqua exceptio incapacitatis, vel quæuis alia exclusiua à suffragio, propter quam reiciatur, ne tunc tempus labatur, quia fortè probationes præ manibus non sunt; inquit Azeued. in additio. ad Cur. Pis. lib. 2. cap. 4. num. 11. alios referens in hoc casu, admitendum esse ad suffragium cum clausula, si & in quantum de iure valeat, nec nocebit cõpinationi, si postmodum certior fiat obiectio, vt per Ab. in cap. Cumana de electione. Cepola cautela 232. & idem Azeued. in l. 2. num. 12. & seq. titul. 7. lib. 3. recopilat. an ab eo quod facit, & decernit maior pars Capituli, appellationi emisse si non deferatur, vis fiat. Negatiuè respondent text. in cap. 1. & cap. ex ore de ijs, que fiunt à maiori parte capi. imò ea non obstante, nec contradictione minoris partis, omnino exequendum esse: vt in dict. cap. 1. ibi, appellatione remota præualet semper, & suum consequatur effectum, quod à maiori, & saniori parte Capituli fuerit statutum, &c.) & in dict. cap. ex ore, ibi, nos attendentes, sibi de iure non potuisse competere, vt per appellationem ob id interpositam, communem ordinationem Ecclesiæ impediret.) quod adeo procedit, vt etiam si probatio iustificatiõis incontinenti offeratur, nihil obstat executioni tres, & elegantes reddit rationes. Immo in dict. cap. 1. colum. 1. & 2. & iterum in cap. cum inter canonicos colum. penult. in fin. cum seq. de electione, contra Innocent. in dict. cap. 1.

cap. 1. prior, quia in extraiudicialibus non fuit obiectus contradictionis vel exceptionis legitime, etiam si illius fiat oblata probatio, quia extraiudicialia non suspenduntur appellatione. tum etiam, quia cum procedendum sit hoc casu appellatione remota, tollitur facultas iustificandi appellationem, per probationem oblatam ad impedimentum. tum etiam quoniam cum sit interim præsumptio pro factis à maiori parte, nihil obstat oblatio, quas rationes comprobans Azeued. in additio. ad Curiam Pis. lib. 2. cap. 14. num. 12. sequitur etiam aliis ad id citatis.

Sed quoniam in electionibus factis à Capitulo circa beneficia Doctoralium, Magistratum, & similibus, iuxta Bullam Sixti IV. & motum proprium Leonis X. quas adducit ad literam Nicol. Garcia de beneficijs 5. part. cap. 4. à numer. 168. easque optimè declarat, & multa dubia frequentia circa earum præbendarum electiones agit, & resoluit, & ideo te ad illum, & per eum allegatos libenter remitto, quoties id necessitas fuadeat.

229 Vnum tamen non omitam, de quo iam non parum dubitari vidi, de controuersis occurrentibus circa electiones huiusmodi, nempe; an aliquis oppositor sit inhabilis, an concurrant in eo qualitates à iure illis requisitæ, gradus, seu etiam ordinis, vel aliqua alia exceptio, seu subiectio, seu recusatio appositæ contra personas eligendi, vel electorum, quis ad cognoscendum de eis debeat esse iudex, an solus Episcopus, an cum Capitulo simul.

230 In quo breviter resoluo, huiusmodi cognitionem ad solum Episcopum pertinere, quemadmodum quando occurrit aliqua alia lis, super electionibus, quia vt ordinaria sibi competunt actus iurisdictionales, quos non possunt capitulares exercere, cum iurisdictione careant, quæ omnino necessaria est in litibus exercendis. Pro quo facit expressè Concilium prouinciale Compostella. actiõne 2. decreto 34. vbi habetur, quod Episcopus solus, vel eius vicarius declaret, & iudicet electores inhabiles, & eligendos ad Doctoralem seu Magistralem præbendam, seu scripturæ, & in concordia confirmata

231 per Pium V. declaratur, vt hoc ita procedat, nisi in contrarium sit alicuius Ecclesiæ consuetudo, vt in harum inhabilitatum cognitione, & determinatione concurrere debeant Capitulum, & Vicarius Generalis, quia vbi hæc viget consuetudo, ipsa seruetur, & sic Capituli debet adesse consuetudo ad huiusmodi iurisdictionem acquirendam. Probatum etiam ex ratione text. in cap. à collatione, de appellat. lib. 6. vbi à collatione beneficij,

quam communiter per Episcopum, & Capitulum factam fuisse proponitur, non ad ipsum Episcopum, si in ea vt prælatus interfuit, sed ad superiorem appellandum est, aliàs si vt canonicus interfuisset in ea, posse appellari licitè ad eundem per quem, ita etiam Abb. in cap. dilecti 66. el. 3. numer. 17. de appellat. Cardin. Iacobat. tractat. de consil. 10. art. 1. sub num. 8. tomo 13. part. 1. fol. 351. Euerar. optimè in locis legali. in loco de tanquam num. 8. versiculo sexto fol. 696. multa adducens in propositum Elcacia tractat. de appellat. quest. 8. à num. 60. & num. 92. & comprobatur ex eo, quod dicit Bartol. in l. 1. §. siquis in appellatione ff. de appellat. & in l. si quando num. 1. Cod. eodem. Franch. in rubric. numer. 38. de appella. Barbatia tractat. de presant. Cardin. quest. 1. num. 32. tomo 13. part. 2. Henri. Boër. singula. 9. titul. de appellat. fol. 203. tomo 1. Guido Papæ tractat. de appellat. quest. 36. num. 33. tomo 5. fol. 58. Craucta de antiq. temp. rubrica antiquum in prescriptione sub numer. 34. tomo 17. Brædedorius tractatu de appellat. p. 1. titulo 10. verbo Regibus colum. 167. Esca. de appellat. quest. 16. limit. 5. num. 9. Contar. in l. unica limit. 3. num. 11. C. si de moment. poss. fol. 270. Ruginell. tract. de appellat. §. 2. cap. 2. num. 19. dicentes, quod Rex sententians tanquam Comes, appellatur ad Ducem, vel alium superiorem Comitis, & idem de duce iudicante vt præside, quia quando vna persona gerit vicem duarum, potest ab eadem, ad eandem appellari.

Prout quando iudex à quo gerit etiam vicem iudicis ad quem, qualis est legatus in partibus, qui ex priuilegio habet facultatem cognoscendi etiam causas appellationum interpositarum ad Papam, & sic appellans à legato, potest ad eundem redire, tanquam iudicem ad quem, ita Felin. in cap. gratum sub num. 10. limit. 8. de officio delegati. Aufrer. in additio. ad Capell. Tholos. decisione 194. an pars grauata sub num. 4. fall. 8. Elcacia de appellat. quest. 17. limit. 2. num. 66. Anton. Gabri. commun. conclus. lib. 2. titul. de appellat. conclus. 2. limit. 8. num. 22.

Cuius rei rationem ibi iterum aliam reddunt ratione Doctores superius citati communiter cum glossis relatis; quia quando prælatus adest vt ordinarius iudex, semel vsus est iurisdictione, ac ideo iterum de causa non potest cognoscere, ne dentur duo gradus in vna & eadem persona, & iurisdictione, contra text. in cap. secundo de consuetudine lib. 6. & l. eos Cod. de appellat. cum vulgaris, sed Episcopus in huiusmodi electionibus assistit vt Prælatus, & non vt Canonicus. tenet expressè Nicolaus Garcia de beneficijs d. p. 5. cap. 4. num. 224. ergo actus iurisdictionales,

nales, & in quibus iudicialis processus requiritur est in prima instantia, ad ipsum duntaxat, vel eius vicarium pertinere debet duntaxat, cum tunc ab ipsis actibus emissa appellacioni sibi non pertineat cognitio, ex d. iuribus. Et hanc opinionem alii ad eam applicatis fundamentis, veram reputat, & resoluit Nicolaus Garcia loco proxime citato à numer. 214. cum seqq. vbi etiam respondetur ad illam difficultatem, quæ resultat ex eo, quod electio simul pertineat ad Episcopum, & Capitulum, quod ex hoc non possit inferri ad actus iurisdictionales, vt latè per eum.

Quod scire, non parui est effectus, nam cum solet frequenter appellacionem emitti à declarationibus huiusmodi habitatis, qualitatis, & recusationis, ac similibus, & cum pro eius delatione aditur Curia suprema, constituto de defectu iurisdictionis, qui facit nullitatem, rectè declarant, vim fieri, & reponi, vel saltim tertium genus.

237 Vnum porrò in hac materia scire, est necessarium, in quo passim aduocati errant deficientes appellaciones, quibus inferunt aliquas obiectiones, crimina, vel defectus contra personas eligentium, eligendi, seu electi, non attenda, imò neglecta forma tradita à c. vi circa 4. in ordine de electione lib. 6. qui ita disponit: vt circa electiones, postulationes, & prouisiones Ecclesiasticas, viam malitias (prout est possibile) præcludamus, ne diutius periculosè vacent Ecclesiæ, vel personarum, dignitatum, & aliorum Ecclesiasticorum prouisio differatur, edicto perpetuo prouidemus, vt si quando aliqui electionibus, postulationibus, vel prouisionibus se opponunt, proponendo aliqua contra electionis, postulationis, seu prouisionis formam, aut personam eligentium, vel electi, siue illius, cui erat prouisio facienda, siue facta, & propter hoc contigerit appellati, appellantes in instrumento publico, seu literis super appellacione confectis, omnia, & singula exprimant, quæ in formam intendunt obicere, vel personas, coram personis authenticis, aut persona, quæ super hoc testimonium perhibeat veritati, corporali præstito iuramento, quod credunt ea, quæ sic exprimunt, esse vera, & posse probare, &c. qui insuper ad alia pergit. Eadem etiam constitutio expressè renouatur, declaratur, extenditur, & confirmatur aliis pluribus canonum decretis, ex text. in cap. is qui 19. in cap. qui contra 20. text. in cap. constitutio. 41. de electione lib. 6. text. in clem. constitutionem vt circa de electione. eius etiam meminit, & decidens Rota decisio. 261. de exceptio. & 269. de appell. in antiq. Doctores com-

munitur in l. 1. ff. de lib. & post Euerar. & Doctores infra citandos, Nicol. Garcia de benef. 3. p. cap. 3. à num. 71. cum sequentibus, vbi plurimos allegat.

Ad eò vt præfatum iuramentum de necessitate requiritur, vt fiat corporali tactu Euangeliorum, non autem aliter, satisfit illius constitutionis formæ, & intentioni. ita expressè per iura probant communiter glossæ, & Doctores in eis. Doctores etiam expressè præcipuè Iaf. in l. 1. ff. de liberis & posth. gloss. in clem. 1. de heret. not. Antonius Corsetus in singularibus suis singulari 270. Euerar. in locis legali. loco ab effectu eorum, quæ simul requiruntur ad ea, versiculo hinc etiam est quod si ad validitatem Ecclesiæ, &c. aliàs iuramentum aliter præstitum nullum est, & non valet, vt 239 vltra supradictos probat gloss. 1. in princip. §. item sacra. de pace iuramento firm. Bartol. in au. thet. sacra. puberum num. 7. Bald. num. 7. Salicetus columna 2. & alij posteriores ibi sequuntur, Cod. de rescind. vend. Anton. Gab. commun. conclus. lib. 2. tit. de minoribus conclus. 5. à num. 34. vbi latè declarat complures ad id adducens cap. laudabile. vbi Abb. in 2. nota. de frigi. & malefic. Simoncel. in tractatu de decretis lib. 3. tit. 8. num. 187. vbi post alios dicit, de consuetudine hodie non seruari tactum Euangeliorum, vel aliarum sacrarum Scripturarum, vt statim dicemus; qui quidem, & Antonius Gabriel latè prosequuntur hunc articulum, & materiam, præcipuè respectu minorum iuramento firmantium alienationes, vbi requiri de iure iuramentum corporale, vt Simoncellus vbi proximè.

De consuetudine tamen nõ requiritur tactus Euangeliorum, vel sacrarum Scripturarum, sed sufficit tactus cuiuscumque libri, vel tabule, secundum glossam in authentica iuramentum. quod præstat ab his, verbo quatuor, & in §. item sacra. gloss. 1. titulo de pace iura. fir. Immola in cap. cum contingat, de iureiur. Abb. in cap. fraternitatis, verbo & aduerte. & ibi Felin. versiculo in gloss. fin. Abb. in cap. fin. 2. not. de iur. calum. Guid. Papæ quest. 35. Iacob. Butr. in d. authentic. sacra. puberum in 3. quest. & ibi Alber. Rosia. & ibi Bald. & Salic. 3. q. Ifernina in §. item sacra. Alberi. versiculo in hac gloss. & ibi Præpos. & Afflic. numer. 2. 1. Anton. Gabriel. lib. 2. commun. conclus. in de mino. concl. 5. num. 36. sequitur Simoncellus d. tract. de decretis lib. 3. tit. 8. num. 188.

Quæ consuetudo limitatur, vt procedat, quando in dispositione requiritur iuramentum corporale, secus verò quando iura expressè dicunt, quod interueniat tactus Euangeliorum, Petrus de Anchatan. in d. c. vt circa versiculo item nota. Cardinal. in clem. 1. §. porrò in 4. quest. de hereti. Felin. in d. c. fraternitatis, loco

loco proximè allegato, sequitur Anton. Gabriel. d. conclus. 5. num. 37. quæ nota ad intellectum d. c. vt circa, & aliorum.

242 Quæ iura procedunt non solum in electionibus, sed generaliter in prouisione beneficij, vt eis patet expressè. hinc igitur deinceps præ oculis habe illius constitutionis formam, quando aliquos defectus, vel crimina contra aliquem oppositorem, vel conferentem velis obicere, quia vidi periclitari tres appellaciones emissas in tribus electionibus Doctoralium, cum ad hanc nostram Curiam supremam pro eorum delationibus processus adducti fuere; nam cum ad obtinendum auxilium Regale, principale fundamentum sit appellatio, illa verò quæ peccat in forma, nulla est, & pro infecta, seu non emissa habetur, facillimè iustèque vim non fieri declarabitur, iuxta ea, quæ inferius dicenda sunt 3. parte cap. 9. à principio.

Hæc tamen constitutio non ita absolutè procedat, quin aliquas limitationes patiat, quarum seriatim nonnullas annexam. 243 Et prima fit, constitutio felicis recordationis Gregorij Papæ prædecessoris nostri edicta in Concilio Lugdunen. formam exprimens, secundum quam ab his, qui in electionibus, postulationibus, seu prouisionibus se opponunt, debeat appellari, locum sibi non vendicat, nisi solum cum in his extra iudicium appellatur, quando verò in iudicij in huiusmodi negotiis appellari contingit, anteriora iura (cum per eam mutata non fuerint) obseruari oportet. Ita præscriptis verbis probat text. (in declarationem cap. vt circa, edictus) in cap. constitutio. 41. in ordine eodem titulo de electione, qui, vt vides, disponit, quando in prouisione beneficiorum proceditur propria natura retenta, & sic extra iudicialiter, etiam procedat d. cap. vt circa, si autem his cepta est, & processus format, tunc appellatio, & obiectio formantur à iure communi.

244 Secundo limita, vt præfata constitutionis forma vt excusatur in opponendis prædictos defectus, & crimina contra personas electi, eligendi, vel eligentis, aut formam electionis, ille, qui alias non astringitur ad præfatorum defectuum probationem, vel quia sint defectus notorij, vel resultantes ex confessione partis, vel ex sententia, iuxta text. in cap. fin. de cohabitatione clerici. & mulierum, vel quia alias legitime probati sunt, text. in clem. constitutionem §. fin. ibi, probationem tamen factam super his per aduersarij confessionem, vel alias legitime, non infirmat, &c. vel quando non opponenti, sed aduersario incumbit eorumdem proba-

tionis onus, ita probat Bonicontus in tractatu de appellat. tomo 5. inter tractatus nouissimorum Doctorum num. 26. versiculo scire autem debes, & iterum & melius inferius versiculo 4. quæ an sufficiat, vbi alios ad id allegat.

Nam cum ad evitandas calumniosas exceptiones, requiratur illa forma iuramenti continentis, quod credunt ea, quæ si exprimunt esse vera, & se posse probare, &c. vt ex d. iuribus constat, in supradictis casibus nimirum cessare, quoniam licet forma specifica sit adimplenda, & non per æquipollens, iuxta notata in l. 1. ff. de liberis, & posth. tamen quando forma requiritur propter certum finem, & certum effectum, sequito fine, & effectu, per æquipollens satisfit formæ, & principali legis intentioni, ita tenet Rota apud Farinacium decisio 272. à numer. 19. vbi plures autoritates adducit Flamin. Paris. de resignan. benefic. lib. 11. secundo tomo quest. 13. à num. 35. vsque ad 39. vbi infinitos allegat.

Aliam etiam limitationem deduces ex text. in dict. clem. constitutionem, vbi de materia apud repetentes, & glossam inuenies. alias plures, & declarationes. seu annotationes ad præfata iura poteris exactius videre apud D. Bonicontum in dict. tractatu de appellat. per totum, qui integer duntaxat continet huiusmodi appellaciones in beneficiis causis, vbi de materia multa inuenies, vltra glossas, & ordinarios in d. iuribus, vbi d. Bonicont. in questione 1. versic. ad questiones igitur veniamus, resoluit post alios, quod si sic appellans omittit d. formam in casibus, quibus tenebatur ea, vt licet sit intra terminum ad appellandum, non potest aliam appellacionem iteratò proponere, seruando formam in ea, quia iam ex prima aduersario erat ius quaesitum, iuxta text. in d. clem. constitutionem §. penult.

Nunc & illud, de quo iam vidi dubitari examinemus; an oppositor ad beneficium vacans, siue curatum, siue simplex, qui se intra terminum edictorū opposuit, & dum intra illud voluerit ire ad se subiiciendum examinationi, ei legitimum impedimentum superuenit, vt locum examinis adire non potuerit, vel in itinere, vel ob aquarum inundaciones, vel quia alias ei transitus fuit impeditus, puta; propter pestem, aut graui infirmitate est detentus, & is, vel eius procurator petit dilationem ab ordinario, & à denegatione appellacionem emisit, an ei deferendum esse, omniãque postmodum subsequuta, vt attentata reponenda; declarandum sit in supremo prætorio per viam adito violentiæ, in quo breuibus affirmatiuè respondetur.

450 Nam licet declaratio Cardinalium circa d.c. 18. Concil. Trid. sessione 24. de reformat. in hac disponat: Episcopus, vacante Ecclesia proposuit edicta ex hoc capite, & infra decem dies quatuor comparuerunt, qui adscripti fuerunt iuxta formam Concilij; sed in die pro concursu, & examine deputato, ex ipsis quatuor duo tantum comparuerant, qui examini se subiecerunt, & idonei reperiuntur; dubitatum fuit, an examen predictum subsistat, ex quo duo alij adscripti non fuerunt examinati, congregatio censuit, subsistere, quia verba Concilij intelliguntur, quatenus veniant ad examen, aliis in potestate vnus esset nolle venire, impedireque, ne vterius procederetur, &c.)

251 Tamen eadem congregatio super eodem decreto, verbo per edictum publicum, ita quarrit (an vno comparente, possit prorogari terminus, & proponi aliud edictum? Congregatio censuit, aliud edictum non esse proponendum. Sed ille, qui comparuerit, examini subiiciendus, & si idoneus reperitus fuerit, eidem beneficium esse conferendum, nisi qui descripti fuerint excusent se legitimo impedimento detineri, quominus valeant ad concursum accedere, tunc enim poterit Episcopus legitime terminum prorogare, &c.) cuius etiam mentionem fecit Nicolaus Garcia de benefic. 9. part. cap. 2. a numer. 2. 14.

252 Et ita Concilium Compostellanum prouinciale actione 2. decret. 32. loquendo in prouisione prehendendarum Doctoralis, & Magistralis, in hac disponit (nullus tamen ad electionem de eo faciendam admittatur, nisi ad examen predictos actus publice fecerit, aut morbo fontico laboret, quem sufficienti testimonio coram Episcopo, aut eius Vicario comprobare teneantur.)

253 Igitur vbi adest legitimum impedimentum, terminus competens prorogandus est, quoniam legitime impedito non currit tempus l. vi. perfectius Cod. de anna. excep. Craueta consil. 27. col. 2. Menoch. cons. 38. num. 3. 5. volum. 2. Riminal. consil. 2. 1. num. 2. 9. lib. 1. Ripa in tractatu de peste in 3. p. quest. 6. Hieronym. Preuidon. in eodem tractatu de peste versic. vidimus. Parisius consil. 143. colum. 1. vol. 4. Casfador. decisio. 1. de dilat. Caputaq. decis. 73.

254 part. 2. hinc impeditus resignatarius propter legitimum impedimentum excusatur à publicatione facienda de beneficio sibi resignato, Roma. consil. 433. Felin. cap. cum dilecti volum. 2. 1. num. 13. de rescript. Sarnet. de publicand. resign. questione 13. num. 2. Rebuff. in eadem regula.

Et legitime impeditus excusatur à contumacia, si citatus intra terminum non ierit.

Butri. in cap. cum dilectus num. 26. de dolo. Boer. decis. 40. num. 4. idem Boer. consil. 60. num. 1. lib. 10. Pedem. decisio. 20. Socin. Iunior consilio 120. num. 2. vol. 3. Bertran. consil. 15. n. 12. volum. 2. nam impeditus non dicitur negligens, c. quia diuersitatem de concessione prebenda. Staphileus de literis gratia specul. tit. de varijs modis. Baeca num. 53. & impedimentum excusatur à mora. Alb. in tractat. sta. q. 11. num. 1. Ducñas regula 199.

Ac ideo propter impedimentum receditur à forma. Paris. consil. 32. num. 11. 14. & 15. & consil. 33. num. 2. 5. & 31. volum. 2. Crauer. consil. 12. num. 2. Bursat. consil. 74. num. 153. volum. 1. nec impeditus videtur forma, ac legi contrauenire. Taf. in l. si quis num. 7. ff. de iurisd. omni. iud. Eguid. Bosl. in pract. crim. de carceribus fidei in sor. num. 47.

Igitur cum legitime impedito omnia sibi sint iura seruata, vt ex citatis, & citandis apparet, secunda dilatio ei danda est, & hac regulata per impedimentum, & ad id tantum, in quo in prima fuit impeditus, l. admodum. versic. quibus solis, & ibi Iacob. & B. 2. colum. de iureiur. Alexan. ibi 3. nota. Butriga. in cap. vltra tertiam de testibus. Paul. Castren. in l. si ita stipulatus essem abs te. ff. de verba. obligat. Bartol. & Alexand. in l. fin. ff. de ferijs. Lanfr. in cap. quoniam contra verbo dilaciones, de probatio. quia tempus impedimenti non computatur in termino ex supradictis; ideo regulariter est, vt dilatio breuis patiarur appellationem, cap. 1. de dilacione. Ioan. Andr. in c. 1. de dilat. Bartol. in l. 2. ff. de re iudi. Bald. in l. 2. Cod. de Episc. audient. Bertachii. in reperto. verbo dilatio. peremptoria intelligitur, versiculo 14. & multo magis à denegatione eius licita erit appellatio, Fulgos. consil. 165. Cardin. Tusc. concl. 399. num. 4. tomo 1. quibus adde ea quae dixi supra 2. part. cap. 1. Et quoniam cum ex consilio & motu proprio, declarationibusque Congregationis supra, non sit ad examen deueniendum, nisi ita quomodo transacto termino edicti, intra quem iste legitime impeditus mediante impedimento, reperitur, in forma consilij peccatur ad vteriora procedendo eo excluso, de impedimento constito, ac propterea nulliter, & sic licebit appellare.

Et in terminis nostrae questionis tenuit Rota in vna Calaguritana beneficij de Branteuilla 8. Martij 1604. vbi cum quidam P. se opposuisset ad quoddam beneficium patrimoniale vacans, & accedens ad se subiiciendum examini, fuit prohibitus ingredi in ciuitate Calicat. eo praetextu, quod esset suspectus de peste, & cum per suum procuratorem peteret dilacionem competentem, fuit ei denegata, à quo appellauit, & ordinarius ad

ad vteriora procedendo contulit cuidam oppositori beneficium, ac eum in possessionem immisit, & cum dubitaretur, an dicta acta gesta post appellationem essent attentata, & nulla, fuit affirmatiue resolutum; quam referens sequitur Hieronym. Gonzal. gloss. 9. in annota. numer. 183. & ita etiam in hoc Gallaco Senatu vim fieri, declaratum fuit in quodam beneficio curato de Nigran. diocesis Tudenis, ex hoc eodem impedimento, de quo in decisione relata, & ita tenendum est, dum alias omnis omnino dolus abfit, & fraus.

261 Quod declaratur, vt hac resolutio procedat dummodo sic impeditus reuocationem praetendens, intra terminum edictorum se opposuerit, vt constat ex declaratione, ibi, nisi, qui descripti fuerint, excusent se legitimo impedimento, &c.) vt constat ex d. decisione, & Gonzal. ibi.

262 Secundum declaratur, dummodo impedimentum fuerit probatum, & constiterit ordinario, vt probat dict. Concilium Prouinciale Compostell. d. actione 2. decret. 32. (aut morbo fontico laboret, quem sufficienti testimonio coram Episcopo, aut eius Vicario comprobare teneatur, &c.) probant etiam Caputaq. decis. 71. part. 2. & l. vltima §. illud, C. de tempor. appell. in excep. ff. de proba. Abb. in cap. plerumque n. 6. de rescript. & in cap. transmissa n. 6. de prescriptio. & in cap. suscitatus de rescript. Angel. in l. eius num. 2. C. quorum appellat. non recipian. Decius consil. 554. num. 6. Parisius consilio 108. num. 11. vol. 4. decis. Pedem. 9. num. 4. Curtius in l. admodum num. 280. ff. de iureiuran. Corneus consil. 56. lib. 1. Oldrad. consil. 60. colum. 2. num. 2.

263 Debet tamen, qui vult praetextu impedimenti se adiuuari, duo probare, scilicet quod impedimentum fuerit tale, vt illud remoueri non poterit, leg. sed est §. 2. ff. ex quibus causis maior. Decius consil. 677. num. 4. Socinus Iunior consil. 76. num. 79. volum. 1. Craueta consilio 270. num. 2. Gozadi consil. 38. numer. 11. & est Doctorum communis opinio; quia regula vulgaris est impedimentum non excusare, cum possit remoueri, Bartol. in l. sed est §. 2. idem in l. quibus diebus. vbi Socin. Senior 3. not. ff. de conditio. & dem. cum alijs à Menoch. de arbit. iudic. casu 118. & consilio 1101. numer. 116. volum. 1. impedimentum proprie est, cum cuitari non potest, non aliter. Paris. consil. 67. num. 64. vol. 3. Flamin. Paris. de resign. benef. lib. 11. tom. 2. quest. 13. num. 29.

265 Secundum, quod debet probare est; impedimentum allegatum fuisse causam immediatam non faciendi illud, de quo quarritur. Innocent. in cap. transmissa de prescript. vbi Felinus num. 7. Decius 557. colum. 2. Craueta Salgado de protect. Reg. Tom. 1.

consil. 51. num. 22. Boerius decisio 40. num. 4. Menoch. d. casu 128. ad fin. Caputaq. decis. 72. numer. 5. part. 2. & numer. 7. refert ita dictum fuisse in vna parochiali Toletana prima Lunij coram Achille de Grass. & sic non satisfacit simpliciter probare impedimentum, sed debet quis probare diligentiam suam, quam fecerit pro illo remouendo, l. qui commatus. vbi Bart. ff. de re milit. text. in cap. fin. de electio. Alex. consil. 4. lib. 2. Afflictis decisio. 29. numer. 1. late Contard. in repetitio. l. diffamari num. 117. Cod. de ingenis. & manu. Rebuff. in tractat. de execut. num. 48. Ceuallos consil. 304. num. 12. 3. Crotus consil. 181. num. 2. 4. lib. 3. Nat. conf. 258. num. 6. & ita fuisse resolutum in Rota in d. parochiali Toletana testatur Caputaq. d. decis. 72. part. 2. & ita etiam fuit resolutum in vna Lucanen. Abbatia coram Thom. de Thanis, 16. Martij 1556. teste Puteo decisio. 8. sub rubrica de restitu. in integ. ex ratione scripta, quia non dicitur quis aliquo modo impeditus, si impedimentum potest remoueri.

Qualia autem ad hac dicantur legitima impedimenta, vide textum in l. 2. cum suis §. §. ff. si quis cau. dict. l. qui commatus. ff. de re milit. cap. fin. de electione. late Mascard. de proba. conclus. 884. optime per Menoch. d. arbit. casu 118. per totum. melius & magis ad longum Flamin. Paris. de resign. benef. lib. 11. tomo 2. q. 13. apud quos, quaecumque quaerieris, circa impedimentorum materiam, inuenies ad refectionem, vltra supra relatos.

Ceteram circa praedicta nota, quod ordinarius in prouisione parochiali ob eius, & animarum periculum, & praecipue vacantium in mensibus referuatis impedito danda est dilatio multum taxata, & moderata, necessaria tamen, & minor, quam si in alijs causis contingeret impedimentum allegatum; tum ex ratione periculi, de quo superius, tum etiam quia parochialium vacantium in mensibus referuatis, debet fieri concursus ab ordinario intra quatuor menses, à die vacationis, seu saltem habitae notitiae, & infra illosmet quatuor menses, mitti literas commendatitias, seu fidem approbationis Romano Pontifici significare, alijs corrui prouiso, vt constat ex d. constitutione motu proprio Pij V. versiculo ac illarum etiam quarum collatio, &c. vt fuit resolutum in vna Toletana beneficij 28. Nouemb. 1578. quae est in impressis decisio 481. pag. 1. diuers. & tradunt Flamin. Paris. de resignat. lib. 8. questione 9. numer. 107. Hieronym. Gonzal. de mens. alter. gloss. 6. num. 13. cum sequentibus, & supra numer. 111. cum seqq. & quando alicui actui gerendo, seu celebrando terminus appositus est, dilatio à iudice parti assignanda, P p ita

ita limitanda, & regulanda est, ut actus principalis tempestive & perfecte celebretur, & ne pereat; ita probant eleganter Bartol. & omnes, in l. i. ff. de glande legenda. Menoch. de arbit. iudic. casu 118. num. ... & probatur text. argumento in l. 2. §. omnes. & ibi Petrus de Su. ff. de iudicij, & notat. in l. quoties Cod. de precibus Imper. offer. Speculator titulo de dilatio. versiculo nunc videamus. versiculo sed nunquid. & Bartol. in l. fin. de dilat. Bertachi. in verbo dilatio noua. versiculo 38. & versiculo dilatio etiam versicul. 49. quibus addes quæ nos 4. part. cap. 13. à num. 62.

271 Sed iam ille me inuocat, qui iam transacto termino edictorum se opponit, petens, admitti ad examen, & concursum, cum iam descriptis, tamen nondum perfectum, & non admissus à denegatione emittens appellationem; an si ei non deferatur, vim fieri, declaratur. Pro cuius resolutione vnum suppono; quod ille, qui se opponit post terminum ab edicto designatum, re tamen integra, id est, ante factum, & peractum examen, utique sit omnino cum descriptis admittendus, ut censuit sancta Congregatio in his verbis: An occurrente vacatione beneficij in concursu prouidendi, ad quod intra terminum in edicto præfixum plures sint oppositi, si dicto termino elapso, alter superueniat re integra, debeat admitti; Congregatio Concilij censuit, re integra, esse utique admittendum. (iuxta quam, & alias Rotæ decisiones, ita resoluit Hieron. Gonzalez de altern. gloss. 9. §. 1. numer. 115. cum sequentibus. & post longam hinc inde disputationem, multa adducens ita pariter resoluit Nicol. Garcia de benef. 9. part. c. 2. à num. 200.

272 vbi ad litteram refert decisiones Rotæ inherentes præfatæ declarationi Congregationis; dicentes, ut ad hoc æquitas, & fauor Ecclesiæ suadere videtur, cuius interest plures oppositores concurrere, ex quibus possit eligi commodior, iuxta text. in cap. de quibus 20. dist. cap. noscitur in fin. de his que sunt à Prelato. Cæsar de Grassis decisione 2. numer. 10. de iurisdictione. nec ceteri oppositores descripti possunt conqueri, cum principaliter agatur de re, & utilitate Ecclesiæ, quia editi terminus non præfigitur, ut postea alij nequeant admitti, sed vt sciatur, non esse amplius expectandum, pro quibus etiam facit Concilium prouinciale Compostel. actio 2. decreto 3. cuius verum intellectum assignat Garcia supra num. 204. & sequenti. vbi etiam alius, quæ in oppositum afferuntur, satisfacit.

Igitur cum forma Concilij Tridentini d. cap. 18. sit, ut edicta proponantur, ut omnes illi, qui velint se opponere, admittantur, &

omnes, qui velint, se examinari, & descripti fuerint, examinentur, ut constat ex d. constitut. motu proprio, & declarationibus Cardinalium, & iste comparans re integra, intra limites sit Concilij constitutus; sequitur, vt à sibi denegata admissione, & prouisione, tanquam nulla, & irrita, eo, quod peccatur in forma; appellationi sit interpositæ deferendum. Et hanc opinionem vt possit ab huiusmodi admissionis denegatione appellari, loquendo in parochialibus à principio quæstionis, tenet Nicol. Garcia de benef. d. 9. part. cap. 2. num. 206. prope finem, eandem esse opinionem comprobatur Gonzalez d. gloss. 9. in annota. numer. 183. qui pariter potest intelligi in parochialibus, tum quia se refert ad gloss. 9. num. 115. vbi de his loquitur, cum etiam ex ratione modò tradita à nobis, & in hoc casu commodius erit, tertium genus violentiæ concedere, nempe reponendo attentata, & admittendo oppositorem, vim nullam esse; sin minus ita fiat, vim esse deferendum, ac reponendum.

Et pro perfectione huius materiæ circa illud, quod in secunda conclusione superius tradita, qua firmavimus; appellationem interpositam in beneficiorum simplicium prouisione, in contradictorio iudicio & iudicialiter per sententiam diffinitiuam facta; habere verumque effectum: nunc quærendum libet: an consuetudo in aliqua Ecclesia vigens, possit contrarium operari, ita vt debeat sustineri. Hanc quæstionem latè tractarunt Lancelot Robert. de attentata. 2. part. cap. 12. limit. 48. Gonzalez supra à num. 211. Perez de Lara de annuer. & Cap. lib. 2. cap. 11. num. 13. Rota decisione 1155. 3. p. lib. 10. diuers. Nicol. Garcia de benef. 9. part. cap. 4. à num. 27. resoluentes vnanimiter, huiusmodi consuetudinem exequendi sententiam virtute earum, & mittendi in possessionem Capellaniam, seu cuiusvis alterius beneficij simplicis, illos, in quorum fauorem lata sint; esse omnino validam, & tolerabilem, quam reuera stare, & de ea legitimè constitit; quia tunc cessant attentata, & ita fuisse decisum in Rota, in vna Pampilonen. parochiali 16. Iunii, anno millesimo quingentesimo nonagesimo septimo, testatur Gonzal. supra, & in alia Compostellana, de qua Garcia d. n. 29. cum sit talis consuetudo laudabilis ad euitandum præiudicium, imminens Ecclesiæ periculum ex diuturna vacatione, cap. si Apostolica 35. de prebend. lib. 6. cap. quam sit 6. cap. vs circa 4. de electione lib. 6. cap. nuper defectu cap. cum inter vniuersas de electione in decret. cap. postquam 50. dist. nam res publica læditur, si diu beneficia vacant. Ioan. Monach. in c. 1. num. 25. de concessione prebendæ. & ideo si pro huiusmodi

huiusmodi appellationis delatione Curia Regia adeatur, si ex actis apparuerit de huiusmodi consuetudine exequendi sententiam, vim nullam adesse, declarabitur, alios Doctores citauimus in proposito hac 2. p. c. 8. num. fin.

277 Pariter & idem dicendum est, & probandum in statuto seu constitutione Synodali, disponente huiusmodi diffinitiuas sententias executioni mandandas, vt Lancelot. de attentata. 2. p. cap. 12. limit. 48. num. 7. Hieronym. Gonzalez supra num. 213. Nicolaus Garcia d. c. 2. n. 30. & pluries ita sensisse Rotam, cuius decisiones referunt, testanturque ipsi, dummodo talis constitutio Synodalis, seu statuta foret autoritate Apostolica confirmata, seu confirmata, aut longo tempore obseruata, vt probat Gonz. ibi num. 214. & seq. quidquid censetur Garcia d. num. 31. ad fin.

278 Qui tamen in hoc libenter conueniunt, vt statuti, vel constitutionis dispositio debeat esse clara, non dubia, nec turbida, sed clarè disponens ex Rota decisione ibi per eos.

279 sufficit tamen si sublatæ fuerit appellatio per verba æquipollentia; vtputa, quod denegatur audientia in agendo, & deferendo,

280 de quo nos hac 2. p. cap. 8. per totum supra, vel quod sit remota contradictio, & omnis querela, vt post Bald. Franchum, Decium, &

281 alios, concludit Lancel. de attentata. 2. p. c. 12. limit. 8. num. 4. & 5. vel si dixerit, quod sententia lata executioni mandetur, quamuis non declaret appellationem remota. Iaf. conf. 187. circa primum sub n. 2. ad medium versiculo similiter lib. 2. Lancel. d. 2. p. cap. 12. limit. 5. n. 63. an autem huiusmodi Synodalis constitutio, seu statutum clara dicentur, si disponant per dictionem (statim) vide latè per Gonzal. d. n. 216. & seq. vbi cum Rota & rationibus ibi negatiuè resoluit, de quo nos alibi, vbi quid verius sit, diximus 3. p. cap. 7. à num. 39. cum sequentibus.

282 Huius etiam farinæ est, an appellatione pendente ab huiusmodi sententiis diffinitiuis, latis in prouisione beneficiorum, & Capellaniam, dicitur attentata executio, & possessio, & cetera postmodum gesta, quando fundator Capellaniam, & beneficij remouisset appellationem, in fundatione. Et dico quod non, quia fundatoris dispositioni omnimodo est itandum, vt scilicet, non obstante appellatione, sententia lata exequatur absque reatu violentiæ; ita in terminis resoluit Lancelot. de attentata. 2. part. cap. 12. limit. 8. n. 7. quem sequuntur Gonzalez d. gloss. 9. num. 216. & Garcia d. num. 31. ad fin. nam fundator beneficij in fundatione potest apponere, quascumque voluerit leges, & conditiones, cap. præterea 2. de iure patron. c. quanto de cens.

Salgado de protect. Reg. Tom. 1.

sibus. & Trid. sessione 25. de reformat. c. 5. & sessione 22. cap. 9. de reformatione. Rota decisione 2. de testam. in antiq. Rochus de Curte de iure pa. verbo pro eo quod num. 25. & seq. Rota decisione 1. de prebend. in nouis. Ioan. Gutierrez. conf. 1. num. 1. & conf. 2. num. 1. bene Nauar. in conf. 8. de preben. incipit. Ecclesia collegiata. Caputaq. decisione 290. part. 2. Lamberti. de iure patron. lib. 1. q. 6. prin. à num. 49. & per totum.

Illud tandem ad materiam huius capituli restat scire, an per appellationem emissam ab actibus extrajudicialibus, negotium fiat iudiciale, & litigiosum, vel quando post eius interpositionem litis pendentia inducatur; & facit difficultas, quia cum per appellationis interpositionem non inchoatur processus, nec super appellationem, sed est quoddam præparatorium ad illum, Bartol. post glossam in l. inuitus in 2. column. in princ. versiculo oppono 3. Cod. de procura. Bertach. verbo appellatio dicitur sub numer. 10. ad medium.

imò & ipsa commissio, & rescripti impetratio, est actus extrajudicialis, Rota decisione 6. sub numer. 2. versiculo & quia rescripti impetratio non est actus iudicialis, sed extrajudicialis. Felin. post alios in cap. quoniam contra, sub numer. 8. de probationibus. item nec datio Apostolorum est actus iudicialis, sed extrajudicialis. Rota decis. 82. & decis. 88. de appellat. in antiq. Hieronym. Gonzal. de mens. altern. gloss. 9. in annota. numer. 22. & 23. Hinc est, vt in difficultate proposita varix sint contrariæ, atque diuersæ opinioniones, quas ad longum videre poteris per Lancel. Robert. de attentata. 2. p. cap. 4. late pend. in præfatione num. 187. vsque ad num. 107. vbi quinque ad id referunt opinioniones. Illud tamen est apud omnes indubitatum, vt per appellationem extrajudicalem impetrationem rescripti seu commissio, & citationem eius virtute legitimè exequatur, lis dicatur pendere, & res effici litigiosa, definaturque actus extrajudicialis esse, vt & hæc etiam deduces ex his, quæ latè ipse Lancelot. post alios loco proxime citato à n. 28. cum pluribus seqq.

285

286

287

288

289

290

cap. nihil de prescriptio. vbi late Felin. num. 5. & idem Felin. in cap. illud sub num. 17. versiculo decimaquinta conclusio, eodem titulo de prescriptio. Franciscus Balb. in tractatu de prescriptio. 3. part. 6. part. princ. quest. 4. num. 18. & 19. cum sequentibus, vbi multis aliis modis declarat Gonzalez supra numer. 33. & 34. ex quo ego
 291 dum aliquando in hoc tribunali dubitatum fuisse, an decretum ordinarium, quo vtuntur supremi eius auditores in adimenda vi illata, siue personis secularibus, siue Ecclesiasticis, siue in profanis, siue in spiritualibus, & religiosis, vt videre est de eius natura apud Rodri. de annuis reddi. lib. 1. cap. 17. cuius & minifcum, & longum libellum confecit doctissimus, & prudentissimus Litcen. Aluarus de Paz de Quinones meritissimus olim huius Regalis, & supremæ Curie Senator amplissimus, postea in Vallisletana cancellaria auditor, vel dum ipsius cognitio pender, interrumpat prescriptio nem, respondi interrogatus, quod non, ex proximè dictis, iuncto eo, quod in præfato decreto non proceditur iudicialiter, sed extrajudicialiter, per modum extraordinariæ, & extrajudicialis defensionis, vt per Rod. supra, & Doctores ab eo citatos, & est notissimum apud nos, & maximè, quia hoc decretum nullum gerit præiudicium, nec quoad possessionem, nec quoad proprietatem, vt ex eius conceptione detegitur, ibi, *consentia de no le molestiar, &c. sin perjuicio de su derecho, assi en possession como en propiedad.* & hoc iure vtimur. Hactenus de actibus extrajudicialibus, alios autem nonnullos poteris videre in duobus his proximis sequentibus capitibus.

292 Vnum tamen obiter est notandum, quod vt memorabile mirum in modum intulit, & exclamant Marant. & Veltius statim citandi, quod in causis beneficialibus appellatio extrajudicialis vim citationis habet, adeo vt appellatus comparere tenetur coram iudice ad quem, absque alia aliqua citatione, aliàs in eius contumacia procedi poterit, in quo & non paucos decipi, spectantes, & putantes iterum citari debere, ideoque in iudicio sui copiam facere neglecti, lis absque contradicte agitur, facileque appellans obtinet, sique pluries se in Romana Curia decimū vidisse, testatur ipse Maranta in praxi 6. part. princ. versiculo & quandoque appellatur numer. 258. & 279. fol. 150r. eleganter post eum Anton. Grauat. in additio. ad praxim Veltij lib. 3. cap. 7. num. 4. post Abb. in cap. cum sit Romana numer. 10. de appellat. & per eundem Marant. Escacia de appellat. quest. 17. ampliat. 16. à num. 44. Philipp. Franc. in cap. bone memoria 51. sub num. 17. versiculo sed conclude

sic, de appellat. Gregor. Tholosa. tractat. de appellatio. lib. 1. cap. 11. sub num. 3. versiculo 1. differencia fol. 86. & quod huiusmodi appellatio extrajudicialis in beneficialibus habet vim citationis, & deuoluat causam ad Curiam, tenet Rota, teste Caputaq. decisio. 35. appellauerat num. 1. part. 1. Achilles de Grafis decisione 14. petebat num. 2. de appellat. & decisione 5. aliàs 231. appellatio extrajudicialis numer. 1. & 2. de appellatio. fol. 106. Sarncrius de triennali quest. 54. volum. 4. in fin. Gratianus obiter disceptatio. forens. tomo 1. c. 66. sub n. 38. vbi tractans, an & quando appellatio extrajudicialis inducat lis pendentiam, ex Sarncrio excipit appellaciones extrajudiciales in causis beneficialibus.

294 Quibus conuenit, quod appellatio extrajudicialis non est proprie appellatio, sed prouocatio secundum Innocent. in cap. cum sit Romana numer. 1. & Abb. numer. 2. 1. in fin. & rursum ipse Abb. in c. bone memorie 51. num. 5. & 8. Decius num. 20. in condifferencia de appellat. Cæsar Contard. in leg. unica limit. 25. num. 3. Cod. si de moment. possess. & ex hoc prouocatio hæc, siue appellatio extrajudicialis cum proponatur in iudicio, causa non cæpta, sed ante illam, vt supra diximus, ideo dicitur prouocatio ad causam incipientiam, Innoc. in dist. cap. cum sit Romana 5. sub num. 1. Abb. num. 2. 1. in fin. Ioan. Ferrar. tractat. de appellat. cap. 3. numer. 17. tomo 5. folio 64. & est veluti præuia ad litem incipientiam, ideo
 295 habet vim citationis, tenent Gemina. in c. 1. numer. 5. versiculo nota incidenter de appellat. in 6. Gregorius Tholosa. tractatu de appellat. lib. 1. cap. 11. sub numer. 3. versiculo prima differencia folio 86. Escacia de appellat. questione 2. num. 34. num. 39. & 46. vbi quod quando
 296 prouocatur ab actu parris, appellatur ad iudicem ipsius partis superiorem, quando autem à iudice extrajudicialiter procedente, appellatur ad superiorem ipsius.

297 Et iis adde, quod licet appellatio iudicialis non interponatur à grauamine de futuro, sed de præterito, vel præsentii illato, extra ea, quæ late diximus supra c. 2. à prin. 2. p. extrajudicialis tamen interponi potest à grauamine de futuro, quo, scilicet, quis timer grauari, Philip. Franc. in cap. bone memoria, sub numer. 16. & 17. versic. sed concludes 11. & idem Franc. in d. c. consuluit el. 2. sub num. 4. versic. quid autem sit. & iterum in cap. dilecto 63. notab. 3. versiculo de quo tamen de appellat. Natta cons. 606. approbo in fin. num. 14. Escacia de appellat. q. 2. num. 43. Cæsar Contard. in l. unica limit. 25. sub num. 2. C. si de momen. possess. & nos diximus supra d. c. 2. à num. 39. & sufficit etiam, quod hæc extrajudicialis appellatio non proponatur à præcedenti grauamine,
 298 ex causa

ex causa vera & legitima, prout in iudiciali; sed sufficit quod causa sit verisimilis & probabilis, Escacia vbi proximè num. 41. Franch. in dist. cap. bone memorie sub num. 7. & ibi Decius sub num. 17. nota. vltim. Felinus in cap. 1. sub num. 3. consideratione 2. de appellat. Gregor. Tholosa. titul. de appell. lib. 1. cap. 11. num. 8. differencia 6.

CAPVT XIV.

A decretis Ordinarij; puta, super alienatione rerum Ecclesiasticarum, donatione iurispatronatus, & similibus appellationi interpositæ, an si non deferat iudex vim faciat.

SVMMARIVM.

Decreta iudicis sunt actus extrajudiciales. n. 1.
 Decreta super alienatione rerum, aut Ecclesie, aut minoris extrajudicialiter absque alterius citatione, est extrajudicialis informatio. n. 2.
 Idem & in delegato, cui dirigitur commissio, vt se informet de utilitate ad alienandum. n. 3.
 Testes pro sola instructione iudicis, & eius animi motu sine partis citatione possunt recipi. num. 4.
 Informatio pro iudicis instructione nullam habet formam iudicij. num. 5.
 Informationis summarie receptio super infamia delicti ad effectum relaxandi mandatum de personaliter comparendo, est omnino extrajudicialis. num. 6.
 Ad informationem pro instructione iudicis, & eius animi motum testes non iurati recipiuntur. num. 7.
 Testibus non iuratis potest credere iudex deputatus ad conferendum beneficium cum clausula (si idoneam inueneris). num. 8.
 Ex testibus non iuratis informatur conscientia iudicis. num. 9.
 Testes requiruntur iurati, si princeps mandat alicui, vt se diligenter informet. num. 10.
 Decretum super alienatione rei Ecclesie, aut minoris, & super transactione, aut confirmatione alicuius actus, &c. est extrajudicialis. n. 11.
 Decreta iudicis in quibus casibus sint necessaria, & quando in eis procedatur, remissiuè. num. 12.
 Extrajudicialis actus non recipit appellationem suspensiuam. num. 13.
 A decretis super alienatione, &c. appellations non est deferendum, vt suspendat. num. 14.
 Ab insinuationis donationis decreto appellari non licet. num. 15.
 Ab insinuationis decreto donans appellare non potest. num. 16.
 Salgado de protect. Reg. Tom. I.

Decretum in iudicio est interlocutoria. num. 17.
 Decreta super alienatione, &c. non sunt interlocutoria, sed vim earum obtinent. num. 18.
 Decreta super alienatione, &c. nullus sunt præiudicij, sed semper intelligantur absque tertij præiudicio. num. 19.
 Confirmatio non tollit defectum rei confirmatæ extra confirmationem. num. 20.
 Decreta super alienatione, &c. non impediunt, vt aliter possit contra eam venire. num. 21.
 Decreta super alienatione, &c. non transeunt in rem iudicatam. num. 22.
 Solemnitates, & decreta enuntiatia in alienatione rerum Ecclesiasticarum probant, donec de contrario doceatur. num. 23.
 Solemnitatibus enuntiatia in specie per tabellionem statuitur, licet non in genere. num. 24.
 Solemnitatum enuntiatia per iudicem in specie an requiratur, vel in genere an sufficiat. num. 25.
 Executio non impeditur ob modicum præiudicium. num. 26.
 Decreta super alienatione, &c. expenduntur per modum voluntarie iurisdictionis. num. 27.
 In his, quæ voluntaria sunt iurisdictionis iudici permittitur innovare. num. 28.
 A factis mere voluntario appellatio non permittitur. num. 29.
 Decreta super alienatione, &c. expedita in contradictorio iudicio, recipiunt appellationem. num. 30. & 31.
 Actus voluntarie iurisdictionis per comparationem contradictoris efficiuntur contentiose. num. 32.
 Assertioni executoris se informasse de utilitate Ecclesie pro alienatione statuitur, & pro eius decreto præsumitur. num. 33.
 Dummodo tempus præcesserit, quo verisimiliter capi potui extrajudicialis informatio. num. 34.
 Vel dummodo contrarium non probetur. num. 35.
 Executor super alienationis utilitate si non adest contradictor, potest sine citatione procedere, etiam si ad sit clausula (vocatis vocandis). n. 36.
 Executor super alienatione, &c. cum clausula (citatibus citandis) est mixtus, si adest contradictor, & cuius interest, est citandus. num. 37.
 Executoris super alienatione processu facti, & formato absque tamen alicuius citatione, quia nullus adest contradictor, nec ad id tenetur, an sit standum. num. 38.
 A confirmatione donationis aut concessionis iurispatronatus, appellations non deferens ordinarius, an vim faciat. num. 39.
 Iurispatronatus donationis si ordinarius non præstet assensum, potest per superiorem ad id compelli. num. 40.
 Ab eo licet tunc appellare. num. 41.
 Confirmatio donationis iurispatronatus recipit appellationem.